

SJÄLLAND RUNDT 1995 - *set med svenske øjne: 212 sjömil med 'Muffe-Hilton'*

Af Marek Janiec, SSIF

För många dansk IF-seglare är en seglingssäsong utan Själland Runt ingen riktig säsong. Det kan kanske tyckas underligt, att någon frivilligt väljer besväret att kappsegla i flera dygn i sträck i en obekvämlig IF-båt, ofta i dåligt väder. Men år efter år lockar seglingen en stor skara IF-seglare. Visst möter man några av de etablerade, men de flesta som startar syns normalt inte till på de andra regattorna.

Det går att delta på annat sätt än med egen båt. Som ofta annars saknar de startande en gast, och är man bara intresserad, kan man hänga med. Det var så jag gjorde. Redan förra året fick jag inbjudan av Henrik Blomdahl, men det blev ingen start av det året för Henriks "Muffe". Inbjudan kvarstod till i år, och nu blev det segla av.

"Muffe-Hilton"

Henriks båt, D-178, heter "Muffe", men efter ett besök ombord döpte Anders Carlsson, Örnsköldsvik, om den till "Muffe-Hilton". Smeknamnet säger en hel del, och en finare inredd båt får man leta efter.

Kryss-länsbana

Jag mötte Henrik i Helsingörs Nordhamn sent på torsdagen innan starten på Midsommarafton. Han hade hissat den peruanska flaggan i masttoppen, så det var lätt att hitta "Muffe" i mastvimlet.

Redan då gick ryktet i hamnen att man skulle segla medsols. Egentligen var det ingen som trodde så mycket på ryktet, för förra gången detta hände var visst på 50-talet. Väddret skulle bli högtrycksbetonat med sol och en nordlig strömning på mellan 6 och 10 sekundmeter. Det tydde på en lång tids kryssande, antingen i Stora Bält eller i Öresund, och en härlig läns. En krysslänsbana på hela 212 sjömil!

Styrbordsrundning

Midsommaraftons morgon bekräftades styrbordsryktet. Man hade brutit traditionen och hissat en grön flagga på signalmasten för Själland om styrbord. Klockan tio på morgonen var hela besättningen samlad ombord. Förutom skeppare Blomdahl och mig bestod den av Bo Garny, som annars brukar segla sin egen vackert ljusblå IF D-65 "Isa Lei", samt hans trogne gast Jesper.

Bara bekanta

I närheten av oss låg bara bekanta. Charlotte och Arvid i D-266 "Koala" gjorde sig klara och bar i land det minst nödvändigaste. Carsten med sin D-68 "Mutt-Putt" hade för tillfället värvat Björn Klepsch från den gula IF-en "Zita Junior". Finn Jensen från "Wilhelm" ställde upp som förstärkning på den gula D-221 "Rikke".

Den blå D-182 "Nausikka" kände vi igen som en flitig deltagare i Sundets övriga regattor. Den enda vi saknade var den

regerande Själland-Runt och tillika danske mästaren D-135 "Lotus". Men detta var hans hemmahamn, och han låg troligtvis förtöjd på sin ordinarie plats någon stans i vimlet.

Frisk vind

Vi skulle starta först klockan 13.40. Det blåste friskt, så det gällde att inte gå ut för tidigt, samtidigt som det kunde vara knepigt att komma ut helskinnad. Med cirka 800 båtar extra i hamnen var det verkligen trångt och knepigt att ta sig ut för segel utan missöden.

Trångt i starten

Ute på Kattegatt, i Sundets norra tratt, gick det dyning. Dagen innan hade det blåst hård kuling, som nu mojnat ner till cirka 8 sekundmeter.

Starten bestod av åttioåtta båtar, däribland 17 IF-ar, som fick trängas med 8 andra klasser med DH-tal mellan 5.95 och 4.50.

Med DH 4.95 var IF-en den näst långsammaste båten i starten. Det gällde att få fri vind för att inte bli täckt av de större båtarna. "Lotus" och "Koala" startade vid land i fri vind och kom bra i väg runt Kronoborgs Slott. Vi hade varit för försiktiga och hann aldrig riktigt ner till landsidan av linjen och fick segla mitt i en stor hög av olika båtar. I närheten av oss hade vi "Mutt-Putt", som efter hand lyckades komma loss. Efter dessa tre länsade vi sedan vidare söderut genom Sundet tillsammans med ett gäng andra IF-båtar. De flesta av dem var för mig okända, men jag kände väl igen den blåa "Nausikka" och den gula "Rikke".

Jo, de var med: "Lotus IV". Peter Schytte trimmer stagen. Christian Sørensen ser till fra BB.

Det gällde att hålla mot land och segla i grundvattnet, så att inga stora båtar i de efterföljande starterna fick för sig att täcka.

Täten rycker

I friare vind ryckte "Koala" och "Lotus" och ökade avståndet till oss andra.

"Mutt Putt" gick hyfsat och skuggade någon halv sjömil efter. Därefter låg vi andra, distanserade flera sjömil när vi endast hade kommit till Köge Bugt.

"Rikke" och en orange IF låg före oss i lä, och efter oss låg "Nausikka". Men vi gick hyfsat och tog in på de andra.

Vinden började vrida mot, och de andra hade svårt att bära sina spinnakrar. "Muffe", däremot" var utrustad med en halvvindspinnaker som hette duga, och vi kunde fortsätta att bära den förbi Möns klint och ytterligare in i Faxebugt mot Bögeströmmen, en smal och grund led mellan Själänd och Mön. När mörkret föll på, gick vi in i leden som fjärde IF-båt.

Nattlig rysare

Bögeströmmen på natten är en riktig rysare. Oupplyst och mycket grund och med ofta mindre än en meter vatten under kölen där man över huvud taget kan segla sätter den verkliga besättningen på prov. De stora båtarna klarar inte att gå denna "genväg", utan tar en cirka 20 sjömil längre väg runt Mön genom Grönsund.

Vi behöll spinnakern hela tiden och seglade på kompass och AP. Vi hade nu seglat i kapp båtar från föregående start, och vi hade hjälp av deras lanternor när vi kände oss fram. En stark ficklampa är ett måste vid sådana tillfällen, och vi hittade allt eftersom rätt genom de svåra passagera.

Vid Stenkaren, där strömmen tar en S-sväng mot norr, kan man segla rakt fram mellan de två stengrunden. Man vinner cirka 600 meter och slipper kryssa. Men skeppare Henrik råkade få oordning på sin position och vågade inte chansa. Medan vi kryssade norrut säg vi minst två IF-båtar gå rakt fram och vi insåg att vi hade tappat några placeringar.

Vid Storströmsbron hade vi seglat om en av dem, som gick om oss. Vi seglade under bron och in i Smålandsfarvattnet. Därefter gick jag av vakten för att ta en behövlig 5-timmarsömn.

Trögt på kryssen

När jag vaknade igen hade vi lämnat Smålandsfarvattnet och var vid Agersö. Vi hade sträckt hela tiden och seglat ikapp den andra av de två båtarna, som seglade om oss i Bögeströmmen. Vi låg nu tillsammans igen med den orange "Jeffer", "Mascot" och "Nausikka".

Vi böljade kryssa och växlade i placeringar, men följdes i princip upp till Korsör, där man bygger Stora Bältbron. Där skulle man kryssa någon sjömil i en 300 meter bred ränna. Först in var "Jeffer", sedan vi, följda av "Rikke" och "Nausikka". I den ökande vinden och sjön kunde "Jeffer" och "Rikke" hålla högre båtfart än vi andra två, och de lämnade oss allt längre bakom oss.

Då vi närmade oss Sejerö fick vi även släppa "Nausikka" före oss. Själv kände jag mig litet knäckt av att helt enkelt bli omseglad. Henrik tog rodret och seglade vidare. "Nausikka" ryckte någon halv sjömil, och vi fick trösta oss med, att det fortvarande var långt kvar till mål.

Midnatt vid Odden

När vi närmade oss Odden, hade det återigen blivit midnatt och kolmörkt. De riktigt stora båtarna hade kommit ikapp oss. Det var si och så med uppsikten hos dessa jättar, och en gång fick vi tuta med sirenen för att påkalla uppmärksamhet. Vi rundade och kunde sträcka mot Gilleleje. Nu var det tid för mig igen att gå av för sömn, men jag hörde innan jag somnade, att taktiken skulle vara att ta litet extra höjd för att kunna sätta spinnakern. Efter ett tag hörde jag också, att den sattes, men sedan somnade jag och överlät seglandet till de andra.

Jakten på "Nausikka"

När jag vaknade igen var det gryning och vi närmade oss Gilleleje. Båten seglade

utan spinnaker i öppen vind och "Nausikka" låg endast några hundra meter framför oss. Jag fick berättat, att spinnakerseglingen nästan hade lyckats. Man hade seglat ikapp "Nausikka", men behållit spinnakern för länge och glidit in mot land. Vi beslöt återigen att ta litet extra höjd för att kunna sätta spinnakern först när det var tid och falla av runt Nakkehoved.

Snart märkte vi, att vi tog in kraftigt på vår medtävlare. Vi märkte att han hade dåligt med vind längs land, där han seglade. Vi märkte också, att båtarna framme vid Gilleleje hade börjat kryssa.

Stilla i stiltje

Efter hand kröp stiltjebältet utåt, och snart låg även vi och "slaskade" i den gamla sjön. I flera timmar låg vi där och snurrade.

”Muffe-Hilton” ved starten af SR95. Bo Garney ved roret. Dernæst artiklens forfatter med solsærm och krøller. Så kommer hotelejereren, uden krøller. I lugen Jesper Magdegaard.

Små vindpustar kom från alla håll, och vi försökte krängla oss ut längre från land, där det stundtals verkade blåsa litet bättre. Men plötslig fick båtarna vid land fart igen. Ytterligare en annan röd IF med nummer 164 hade kommit smygande och gått om, när vi hade legat parkerade.

Full fart mot målet!

Men vinden kom till slut till oss också, och vi hade fördelen av att kunna falla av. Vi kunde bära spinnakern och etter endast 20 minuter hade vi seglat ikapp både den röda IF-en och "Nausikka" alldeles utanför Gilleleje hamn.

Nu låg vi före de två andra och seglade spinnaker med full fart mot målet. Efter ytterligare någon timmes spinnakersegling spurtade vi länsande i mål som sjätte IF-båt knappt en minut före "Nausikka".

"Mutt-Putt" segrare

När vi kommit in i hamnen fick vi veta, att "Mutt-Putt" gått i mål nästan två och en halv timme före oss med fyra minuter tillgodo på "Lotus", som han seglat ikapp i stiltjen utanför Hornbaek. Trea kom "Rikke" och fyra " Jeffer". "Koala", som seglat bort sig i Stora Bält, hamnade först på femte plats.

Vi hade seglat i cirka 47 timmar och hållit cirka 4.5 knop i medelfart. Segraren hade seglat i snitt 0.25 knop fortare.

Epilog

Att segla Själland Runt i en IF-båt är en upplevelse. Två dygns kappsegling i delvis mycket trånga farvatten innebär ett svårt prov på besättningens förmåga att samarbeta, navigera och hela tiden driva båten med högsta möjliga fart mot målet.

SR-vinderen "Mutt Putt" efter starten. De griner allerede sejsikre. Carsten Christensen ved roret. Foran ham Bjørn Klepsch. Oppe(!) i læen Bent Åbin. I lugen Bo Christensen.